

Kvam herad

Sekretariat for kontrollutvalet

Kvam herad
Grovgjelet 16
5600 NORHEIMSUND

Vår sakshandsamar: Kjartan Haugsnes

Dykkar ref.:
Vår ref: 2014/404
Vår dato: 20.04.2016

Partsbrev - Selskapskontroll av Hardanger AKS AS - Revisjonsrapport

Her følgjer partsbrev frå kontrollutvalet sitt møte i Kvam herad 19.04.2016 PS 16/16

Påskrift frå sekretariatet.

- Ber om at denne vert lagt fram som sak for heradsstyret i mai 2016.
- Det er avtalt at revisor kan presentera rapporten for heradsstyret og ein ber om at saka kjem opp tidleg i møtet.

Med helsing

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kjartan Haugsnes
spesialrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi til:
Ordførar
Rådmann
Utvalseiar
Deloitte AS

Arkivsak: 216
 Arkivnr: 2014/404-50
 Sakshandsamar: Kjartan Haugsnes

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet i Kvam herad	16/16	19.04.2016

Selskapskontroll av Hardanger AKS AS - Revisjonsrapport

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet bestilte 01.12.2014 sak 39/14 selskapskontroll av Hardanger AKS AS (tidlegare Storeholmen VTA AS) der det av den godkjende prosjektplanen går fram at føremålet med selskapskontrollen er:

Føremålet med selskapskontrollen har vore å undersøke og vurdere Kvam herad og Hordaland fylkeskommune si eigarstyring av Hardanger AKS. Vidare har føremålet med selskapskontrollen vore å undersøke om selskapet har etablert system og rutinar for å sikre at selskapet driver i samsvar med vedtekter, politiske vedtak og regelverk.

Følgjande overordna problemstillingar er undersøkt:

«Problemstillingar knytt til eigarskapsforvaltninga:

- 1. I kva grad har Kvam herad og Hordaland fylkeskommune etablert tydelege føringar for eigarskapsforvaltning av Hardanger AKS?**
  - a) *I kva grad utøver Kvam herad og Hordaland fylkeskommune eigarstyring av Hardanger AKS i samsvar med sentrale tilrådingar frå KS og i samsvar med eigne retningslinjer for eigarstyring?*
  - b) *Har Kvam herad og Hordaland fylkeskommune etablert rutinar for å sikre at dei blir tilstrekkeleg informert om drifta og utviklinga i selskapet?*
  - c) *I kva grad er det tilstrekkeleg med samhandling mellom Kvam herad, Hordaland fylkeskommune og dei andre eigarane når det gjeld eigarstyring og oppfølging av Hardanger AKS?*
    - *I kva grad har eigarane tilstrekkeleg rutinar for dialog og samhandling?*
    - *I kva grad er eigarane einige om eigarstyring og måla for selskapet?*
  - d) *I kva grad blir sentrale mål, krav og retningslinjer som eigarane stiller til selskapet etterlevd av Hardanger AKS (under dette vedtektsfesta føremål)?*

Problemstillingar knytt til drifta i Hardanger AKS AS:

2. **I kva grad er drifta og tilbodet om tiltaksplassar og praksisplassar tilpassa etterspurnaden frå høvesvis Kvam herad og Hordaland fylkeskommune?**
  - a) I kva grad har selskapet tiltaksplassar i samsvar med Kvam herad sin etterspurnad?
  - b) I kva grad fungerer selskapet sitt tilbod om praksisplassar i samsvar med avtalen med Hordaland fylkeskommune?
  - c) I kva grad har selskapet ei tilfredsstillande samhandling med NAV?

3. **I kva grad har selskapet etablert rutinar for å inkludere brukarane i prosessar knytt til utviklinga av selskapet?**
  - a) I kva grad er det etablert brukarfora og eller ordningar med brukarrepresentasjon?
  - b) I kva grad opplever brukarane at tilbodet frå selskapet er tilpassa deira behov?

4. **I kva grad har selskapet system og rutinar for å sikre**
  - a) eit tilfredsstillande kvalitetssystem
  - b) etterleving av internkontrollforskrifta knytt til HMT
  - c) etterleving av aksjelova
  - d) ei vurdering av om selskapet er underlagt offentleglova og regelverk om offentlege anskaffingar?

5. **Har selskapet system og rutinar som bidrar til å sikre ei økonomisk forsvarleg drift?**
  - a) Når selskapet dei økonomiske måla som er sett for selskapet?
  - b) Har selskapet ein forsvarlig eigenkapital jf. aksjelova § 3-4?
  - c) I kva grad har selskapet etablert rutinar for utarbeiding og oppfølging av budsjett?

6. **I kva grad har prosessen knytt til Hardanger AKS sitt kjøp av NIS blitt gjennomført i samsvar med sentrale krav i regelverket?»**

Selskapskontrollen har vore eit samarbeid mellom kontrollutvalet i Kvam herad og kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune.

Det har vist seg at Deloitte heilt frå starten har hatt store utfordringar med å få tak i naudsynt informasjon frå selskapet. Dette har medført at revisjonen har vorte sterkt forseinka slik at det ikkje har vore mogleg å levere revisjonsrapport innan fristen som var sett til 31.5.15. Kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune og Kvam herad er vorte orientert om dette i alle sine møte i 2015 og til no i 2016. Det kan vidare opplysast om at styreleiar vart beden om å møte i kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune 24.8.15 for å gjera greie for kvifor ikkje informasjonen Deloitte hadde bede om var levert som ønskjeleg. Styreleiar hadde ikkje høve til å møte og dagleg leiar møte i staden. Han lova at informasjonen no skulle komme, men det har likevel vist seg at det framleis tok lang tid før naudsynt informasjon vart send til Deloitte.

Drøfting:

Deloitte har no gjort ferdig selskapskontroll av Hardanger AKS AS, revisjonsrapport er levert og ligg ved. Rapporten har vore send til uttale hjå Kvam herad, Fylkesrådmannen og Hardanger AKS AS. Uttalane går fram av vedlegg 1 til 3 i rapporten.

Deloitte har i denne selskapskontrollen nytta dokumentanalyse, intervju og verifiseringsprosessar som metodar. Etter sekretariatet si vurdering har Deloitte levert ein god rapport som er i samsvar med kontrollutvalet si tinging.

Sekretariatet har merka seg at Deloitte m.a. konkluderer slik i punkt 9 Konklusjon og tilrådingar i rapporten:

«Det er revisjonen si vurdering at verken eigarar, styret eller den daglege leiinga av selskapet har sørga for tilstrekkeleg styring og kontroll av selskapet.»

Det går vidare fram av punkt 9 i rapporten at Deloitte tilrår at Kvam herad set i verk følgjande tiltak:

1. Vurderer å ta inn ei oversikt over kommunen sine eigarskap og krav om styreinstruks, instruks for dagleg leiar, etiske retningslinjer, opplæring m.v. i eigarmeldinga slik KS tilrår.
2. Reviderer heradet sin eigarstrategi for Hardanger AKS slik at den opplyser om riktig aksjekapital og eigardelar for selskapet.
3. Etablerer rutinar for å følgje opp etterleving av eigarmelding og eigarstrategi både av heradet sjølv og selskapet.
4. Formaliserer og etablerer rutinar for å følgje opp heradet sine krav og forventingar til tenester som heradet kjøper av selskapet.
5. Forbetrar og formaliserer rutinar knytt til innsøking av VTA-plassar og fordeling mellom eigenfinansierte plassar og NAV-godkjente plassar.
6. Etablerer tilfredsstillande rutinar for kontraktsoppfølging for å sikre kontroll med at leveransar er i samsvar med avtale og at kontraktane er gyldige.
7. Vurdere om årsmeldingar frå selskapa heradet eig skal leggjast fram for heradstyret eller formannskapet

Deretter går det fram av punkt 9 i rapporten at Deloitte tilrår at Hardanger AKS AS sett i verk følgjande tiltak:

1. *Sørger for at Kvam sin eigarstrategi blir lagt fram for handsaming i generalforsamlinga.*
2. *Sørger for at det blir utarbeidd ei utgreiing i samsvar med krava i aksjelova § 3-8 i ved eventuelt kjøp av NIS.*
3. *Utarbeider instruks for styret i samsvar med aksjelova § 6-23 der det går fram krav om rapportering frå dagleg leiar til styret, samt vurderer tiltak for å sikre at styret følgjer opp selskapet på ein planmessig og systematisk måte og får tilstrekkeleg informasjon om alle sentrale sider ved drifta i selskapet.*
4. *Etablerer rutinar for at styret gjennomfører ei årleg eigenevaluering.*
5. *Oppdaterer instruksar for alle leiarane i selskapet der det går fram kva ansvar den enkelte har.*
6. *Utarbeider ein ny strategi eller verksemdplan for Hardanger AKS med mål og planar for drifta, som omfattar både VTA-delen og attføringsdelen av selskapet.*
7. *Gjer ei grunding vurdering, som vert skriftleg dokumentert, av om talet på arbeidsleiarar (og tilsette) er forsvarlig innan dei avdelingane der det er spesielt mange arbeidstakarar per arbeidsleiar.*
8. *Gjennomfører ei risikoanalyse av verksemda for å avdekke kor det er behov for betre system og rutinar. I dette arbeidet bør også samarbeidspartnarane, arbeidstakarar og tilsette bli teke med.*
9. *Sikrar at selskapet har system og rutinar som er oppdaterte, dekkande, relevante og innbyrdes konsistente for både VTA delen og attføringsdelen av selskapet. Det bør utarbeidast ein tidsplan for dette arbeidet med fordeling av ansvar.*
10. *Gjennomfører brukarundersøkingar og sikre tilstrekkeleg med brukarmedverknad som omfattar alle verksemdområda, og etablere rutinar for korleis selskapet skal nytte resultat frå*

brukarsamtalar og brukarundersøkingar i forbetring av verksemda (ikkje berre til utvikling av den einskilde arbeidstakar).

11. *Formaliserer avtalar, føringar og godkjenningar frå NAV Hordaland, også i dei tilfella selskapet har fått godkjent å avvike frå sentrale føringar.*
12. *Gjennomgår system og rutinar for HMS, under dette:*
  - *Sikre tilstrekkelege rutinar og tilfredsstillande dokumentasjon for alle krava i internkontrollforskrifta. Dette bør dokumenterast i kvalitetssystemet.*
  - *Etablerer system og rutinar for etterleving av krava til industrivern.*
  - *Utarbeide rutinar for å handtere vold og truslar på arbeidsplassen og korleis dette skal følgjast opp både internt i selskapet og i forhold til oppdragsgjeverar.*
  - *Sikre at alle avvik og kritiske hendingar blir registrert i avvikssystemet*
13. *Gjer ei grundig, skriftleg vurdering av om selskapet er omfatta av offentleglova og regelverk for offentlige anskaffingar.*
14. *Utarbeider tilfredsstillande økonomirutinar, under dette*
  - a. *Rutinar for å utarbeide dokumenterte investeringskalkylar og analysar av økonomiske og driftsmessige konsekvensar av investeringar som selskapet planlegger å gjennomføre.*
  - b. *Sikrar at økonomioppfølging, kvalitets- og resultatkrav er tilstrekkeleg spesifisert for det enkelte tiltak eller den enkelte tilskotsordning i samsvar med krava i forskrift om arbeidsretta tiltak.*
15. *Vurderer tiltak for å styrka likviditeten.*
16. *Rapporterer til Hordaland fylkeskommune i samsvar med krava i avtalen mellom selskapet og Hordaland fylkeskommunen om praksisplasselevar.»*

Konklusjon:

Forslag til innstilling i saksframlegget, byggjer på forslag til tiltak i rapporten. Det vil vera naturleg at Kvam herad som medeigar i selskapet får ansvar for å sette i verk naudsynte tiltak i høve tilrådingane som gjeld heradet. Vidare vil det vera naturleg at styret i Hardanger AKS AS får ansvar for å sette i verk naudsynte tiltak i høve tilrådingane som gjeld internt i selskapet.

På bakgrunn av dette vert det tilrådd at kontrollutvalet innstiller på at heradsstyret ber rådmannen i Kvam herad og styret i Hardanger AKS AS om å syta for å laga ein prioritert handlingsplan som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Forslag til innstilling

På bakgrunn av selskapskontroll av Hardanger AKS AS ber heradsstyret rådmannen syta for å:

1. Setje i verk tiltak i tråd med dei 7 tilrådingane frå Deloitte som går fram av punkt 9 i rapporten.
2. Laga ein prioritert handlingsplan innan 1.10.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

På bakgrunn av selskapskontroll av Hardanger AKS AS ber heradsstyret styret syta for å:

1. Setje i verk tiltak i tråd med dei 16 tilrådingane frå Deloitte som går fram av punkt 9 i rapporten.
2. Laga ein prioritert handlingsplan innan 1.10.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Saksprotokoll i Kontrollutvalet i Kvam herad - 19.04.2016

Handsaming i møtet:

Birte Bjørkelo frå Deloitte gjekk gjennom rapporten og presenterte denne grundig for kontrollutvalet.

- Rapporten vart forseinka. I hovudsak skyldes dette at selskapet ikkje sendte frå seg naudsynt informasjon frå januar 2015 til august 2015
- Rapporten vart meir omfattande enn det som vart tenkt i utgangspunktet. Mellom anna er det utført 14 intervju.
- Rapporten har og mange og omfattande forslag til tiltak (tilrådingar).

Det vart avtala at Deloitte presenterer rapporten i heradsstyret og at rapporten vert handsama i mai.

Etter sams drøfting i Kontrollutvalet vart nytt punkt 3 samrøystes vedteke i innstillinga til heradsstyret.

3. Kontrollutvalet tilrår heradsstyret å vurdere om dagens styre i Hardanger AKS har naudsynt kompetanse til å gjennomføra dei tilrådingane som kjem fram i rapporten.

Forslag til innstilling inkludert nytt punkt 3 vart samrøystes vedteke.

Innstilling:

På bakgrunn av selskapskontroll av Hardanger AKS AS ber heradsstyret rådmannen syta for å:

1. Setje i verk tiltak i tråd med dei 7 tilrådingane frå Deloitte som går fram av punkt 9 i rapporten.
2. Laga ein prioritert handlingsplan innan 1.10.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.
3. Kontrollutvalet tilrår heradsstyret å vurdere om dagens styre i Hardanger AKS har naudsynt kompetanse til å gjennomføra dei tilrådingane som kjem fram i rapporten.

På bakgrunn av selskapskontroll av Hardanger AKS AS ber heradsstyret styret syta for å:

1. Setje i verk tiltak i tråd med dei 16 tilrådingane frå Deloitte som går fram av punkt 9 i rapporten.
2. Laga ein prioritert handlingsplan innan 1.10.2016 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Kjartan Haugsnes
spesialrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Selskapskontroll av Hardanger AKS AS - Revisjonsrapport